

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN THỊ VINH

**TÁC ĐỘNG CỦA NGUỒN VỐN ODA ĐẾN GIẢM NGHÈO
Ở TỈNH QUẢNG NINH**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: TS. TRẦN ĐỨC LỢI

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là nội dung nghiên cứu do tôi thực hiện. Các số liệu, kết luận nghiên cứu trình bày trong luận văn này chưa hề được công bố ở các nghiên cứu khác.

Tôi xin chịu trách nhiệm về các kết quả và nghiên cứu trong luận văn!

Học viên

Nguyễn Thị Vinh

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn TS. Trần Đức Lợi đã tận tình hướng dẫn tôi trong suốt quá trình thực hiện. Tôi xin trân thành cảm ơn Phòng Quản lý Đào tạo Sau đại học – Trường ĐH Kinh tế và QTKD đã tạo mọi điều kiện để tôi hoàn thành khoá học và trình bày luận văn này. Tôi cũng xin gửi lời cảm ơn đến các đồng nghiệp đã chia sẻ nhiều tư liệu và kinh nghiệm quý báu liên quan đến vấn đề nghiên cứu của luận văn.

Xin trân trọng cảm ơn!

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC BẢNG	viii
DANH MỤC BIỂU	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học của đề tài	3
5. Kết cấu của đề tài	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN TÁC ĐỘNG CỦA NGUỒN VỐN ODA ĐẾN GIẢM NGHÈO	4
1.1. Cơ sở lý luận	4
1.1.1. Nguồn vốn phát triển chính thức (ODA)	4
1.1.2. Lý luận về giảm nghèo.....	15
1.1.3. Tác động của nguồn vốn ODA đối với giảm nghèo	22
1.2. Cơ sở thực tiễn	28
1.2.1. Hiện trạng tình hình sử dụng nguồn vốn ODA cho giảm nghèo tại một số quốc gia trên thế giới.....	28
1.2.2. Hiện trạng tình hình sử dụng nguồn vốn ODA cho giảm nghèo ở một số địa phương trên cả nước.....	31
1.2.3. Bài học rút ra cho tỉnh Quảng Ninh	34
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	36
2.1. Các câu hỏi nghiên cứu	36
2.2. Các phương pháp nghiên cứu.....	36

2.2.1. Phương pháp thu thập số liệu.....	36
2.2.2. Phương pháp xử lý số liệu.....	36
2.2.3. Hệ thống chỉ tiêu đánh giá và phương pháp phân tích.....	36
Chương 3: TÁC ĐỘNG CỦA NGUỒN VỐN ODA TỚI GIẢM	
NGHÈO TẠI TỈNH QUẢNG NINH	42
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội tỉnh Quảng Ninh.....	42
3.1.1. Vị trí địa lý, địa hình, khí hậu của tỉnh Quảng Ninh.....	42
3.1.2. Tài nguyên thiên nhiên.....	45
3.1.3. Dân số, lao động và mức sống dân cư	48
3.2. Thực trạng đói nghèo và nguồn vốn ODA tại tỉnh Quảng Ninh.....	57
3.2.1. Thực trạng về đói nghèo ở tỉnh Quảng Ninh	57
3.2.2. Thực trạng về nguồn vốn ODA tại tỉnh Quảng Ninh.....	62
3.3. Tác động của nguồn vốn ODA đối với giảm nghèo ở tỉnh Quảng Ninh.....	66
3.3.1. Kênh tăng trưởng kinh tế và chỉ số bất bình đẳng trong dân cư.....	66
3.3.2. Phát triển hệ thống hạ tầng cơ sở	68
3.3.3. Về hướng dẫn cách làm ăn - khuyến nông - lâm - ngư, dạy nghề, hỗ trợ phát triển ngành nghề cho hộ nghề, tạo điều kiện giảm nghèo trên diện rộng.....	70
3.3.4. Về giáo dục, y tế, môi trường và cải thiện an sinh xã hội	71
3.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến vai trò của nguồn vốn ODA đến giảm nghèo của tỉnh Quảng Ninh.....	72
3.4.1. Quy trình vận động, thu hút, sử dụng nguồn vốn ODA.....	72
3.4.2. Môi quan hệ với các nhà tài trợ.....	73
3.4.3. Chiến lược, chương trình, mục tiêu về giảm nghèo.....	73
3.4.4. Cơ chế phê duyệt và thủ tục giải ngân	73
3.4.5. Cơ chế triển khai, giám sát thực hiện các chương trình giảm nghèo....	73
3.4.6. Quan hệ phi Nhà nước	74
3.4.7. Vấn đề con người	74
3.4.8. Vấn đề tài chính	74

3.4.9. Sử dụng vốn ODA cho các nhóm ngành kinh tế	74
3.5. Đánh giá chung về tác động của ODA đến xóa đói giảm nghèo tỉnh Quảng Ninh	74
3.5.1. Những kết quả đạt được	74
3.5.2. Hạn chế và nguyên nhân dẫn đến hạn chế	76
Chương 4: MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÁT HUY TÁC ĐỘNG TÍCH CỰC CỦA NGUỒN VỐN ODA NHẪM GIẢM NGHÈO TẠI TỈNH QUẢNG NINH GIAI ĐOẠN 2011-2020	80
4.1. Mục tiêu giảm nghèo tỉnh Quảng Ninh.....	80
4.1.1 Mục tiêu chung.....	80
4.1.2. Mục tiêu cụ thể.....	80
4.2. Quan điểm sử dụng hiệu nguồn vốn ODA cho xóa đói giảm nghèo tỉnh Quảng Ninh.....	81
4.3. Giải pháp phát huy tác động tích cực của nguồn vốn ODA cho giảm nghèo tỉnh Quảng Ninh.....	83
4.3.1. Hoàn thiện quy trình vận động thu hút, sử dụng nguồn vốn ODA cho giảm nghèo	83
4.3.2. Nâng cao hiệu quả trong quan hệ với các nhà tài trợ.....	84
4.3.3. Xây dựng chiến lược, chương trình mục tiêu về xóa đói giảm nghèo..	85
4.3.4. Cải tiến cơ chế và thủ tục giải ngân các dự án.....	86
4.3.5. Xây dựng cơ chế giám sát thực hiện các chương trình giảm nghèo và môi trường pháp lý	87
4.3.6. Mở rộng các quan hệ phi nhà nước.....	88
4.3.7. Con người.....	89
4.3.8. Tăng cường, mở rộng sự tham gia của người nghèo vào các chương trình, dự án ODA.....	91
4.3.9. Giải quyết vốn đối ứng.....	92
4.3.10. Sử dụng vốn ODA cho phát triển kết cấu hạ tầng phục vụ tăng trưởng và giảm nghèo.....	93

4.3.11. Sử dụng ODA hỗ trợ phát triển các ngành nghề, lĩnh vực phục vụ tăng trưởng và giảm nghèo.....	94
4.3.12. Đầu tư mạng lưới an sinh xã hội cho người nghèo.....	96
4.4. Một số kiến nghị đối với các cơ quan hữu quan.....	97
4.4.1. Đối với Chính Phủ.....	97
4.4.2. Đối với Bộ Tài chính.....	100
4.4.3. Đối với Bộ Kế hoạch - Đầu tư.....	102
KẾT LUẬN	104
TÀI LIỆU THAM KHẢO	106

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

DN	: Doanh nghiệp
ODA	: Official Development Assistance
KT-XH	: Kinh tế xã hội
OECD	: Organization for Economic Co-operation and Development
DAC	: Development Assistance Committee
ASEAN	: Association of Southeast Asian Nations
GINI	: Hệ số Lorenz
XH-CN	: Xã hội chủ nghĩa
IMF	: Quỹ tiền tệ quốc tế
WB	: Ngân hàng thế giới
UNICEF	: Quỹ nhi đồng liên hợp quốc
ADB	: Ngân hàng phát triển Châu Á
FAO	: Tổ chức nông lương thế giới

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3.1. Cơ cấu lao động 2006 - 2011.....	49
Bảng 3.2. Tổng sản phẩm nội địa qua các năm (năm cơ sở 1994)	51
Bảng 3.3. Tăng trưởng kinh tế của cả nước và các tỉnh đồng bằng Sông Hồng (theo giá so sánh 1994)	52
Bảng 3.4. Thu nhập bình quân đầu người	53
Bảng 3.5. Số hộ nghèo tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2006-2010.....	58
Bảng 3.6. Nguồn vốn ODA giai đoạn 2007 - 2011	62
Bảng 3.7. Vốn ODA phân theo hình thức hỗ trợ	63
Bảng 3.8. Vốn ODA phân theo nhóm ngành kinh tế.....	64
Bảng 3.9. Phân tích nguồn vốn ODA.....	67
Bảng 3.10. Một số chương trình ODA đầu tư vào cơ sở hạ tầng tỉnh Quảng Ninh năm 2011	69
Bảng 3.11. Danh mục chương trình, dự án ODA trong nông nghiệp.....	70
Bảng 3.12. Danh mục chương trình, dự án ODA trong giáo dục, y tế, cải thiện môi trường xã hội.....	71

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1. So sánh số lượng lao động / dân số	49
Biểu đồ 3.2. Chuyển dịch cơ cấu lao động 2006 – 2011	50
Biểu đồ 3.3. Tổng sản phẩm nội địa tỉnh Quảng Ninh	51
Biểu đồ 3.4. Tổng sản phẩm nội địa một số tỉnh đồng bằng Sông Hồng năm 2011	52
Biểu đồ 3.5. Vốn ODA phân theo hình thức hỗ trợ	63
Biểu đồ 3.6. Cơ cấu nguồn vốn ODA tỉnh Quảng Ninh năm 2011	64